

Bonhaj Bóh!

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zadny je.

Za staw spróeny
Napojo mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwość da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wśedne dny;
Dzén pak swjaty,
Duši daty,
Wotpođu ty.

Z njebjes mana,
Njeh ſi khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew će

Sserbske njeđelske lopjeno.

Wudawa ſo kóždu ſobotu w Ssmolerjez knihicžiſchežerni w Budyschinje a je tam ja ſchtwórtlétne pſchedplatu 40 pj. doſtačž.

20. njeđela po ſvjatej Trojizy.

Iap. ſt. 21, 8—14.

Dženža widźimy japoschtoła Pawoła na puczu do Jeruſalema. Kaž nam tydženja hízom jeho roszhoňowaza rěcz na starskich zýrkwe w Eſeu pokasa, běſche won pſchi tym wot czémnych pſchedſdacžow napjeljeny. Won džé wjedžiſche, tač jara jeho Židži hidžachu; ſchto ležesche tu bliže hacž ta bojoscž, ſo budža woni w Jeruſalemje wſchě ſrědki nałožowacž, ſo bych u jeho ſi pucža ſrumowali? Ale czechodla dha won ſyła do Jeruſalema džesche? Njemějachu kſchecžijenjo prawje, hdž jeho po pucžu wſchudže naležnije proſchachu, ſtwoje žiwenje ſchcžedžicž a ſo ſa Khrystužowu wěz ſdžeržecž? Běſche dha jeho pſchitomnoſež w Jeruſalemje tač nuſna? Tam běch u tola hízom doſcz Khrystužowych pſchipowjedarjow; a to džé hewač Pawołowe waschnje njebě, do zuſeho dželaniſhcža pſchimacž. Czecho dla dha won na tymle pucžowanju wobſteji? ſchto japoschtoł pohanow w metropoli židowſtwa pyta? Tu kollektu, kotruž bě won k lepschemu woſhudženych a potrjeblivych Jeruſalemſkich kſchecžianow w Macedonii a Grichiskej nahromadžil, budžiſche drje tež něchtó druhi pſchinjescž moħł; budžiſche jeno wo to činicz bylo, njetrjebasche won ſtwoje žiwenje na hracžki ſtajicž. Ale hiſhcze něchtó zyle druhe běſche ſa njeho w Jeruſalemje wukonjecž. Njeđiwajo na poſtajenia japoschtoſkeho konzila (pſchir 15. ſt.) běch u jemu do jeho pohanſko-kſchecžianskich woſadow nimale wſchudže židowſzy kſchecžijenjo, tif město prawdoſež ſi wěry prawdoſež ſe ſa-

kónſkich ſkutkow předowachu a chyžchu pohanskich kſchecžanow pod pſchah židowſkich wuſtawkow klonicž, ſadžewnje do pucža ſtupili; a dokelž woni wudawachu, ſo Jeruſalemſky japoschtoſlo, n. pſch. Petr a Jakub, ſady nich ſteja, dha bě ſo jim tež poradžilo, teho a tamneho na ſwój boł ſežahnycž. W Jeruſalemje pak woni ſe ſtwojimi pſchitofzéderſkimi roſprawami dozpicu, ſo ſamo wěrnie pobožne ſtawu woſadu ſo w Pawole mylicž hrožachu. Tač to njemóžesche dale hicž; Pawołowy ſkutk, haj ſyła zýrkę běſche ſi tymle ſkutkowanjom židowſkich kſchecžianow w strasche. Ssmědžihu Khrystužowi njepſchecželjo tu radoſcž měcz, ſo ſo jeho pſchitoviſtarjo mjes ſobu wadža? Pawoł chyžche wſcho móžne čzinicz, ſo by njedorosymjenja pſchewinyl a ſchcžepjenje wotwobrocžil. To běſche potakim staroſcž wo jednotu a wobſtacze zýrkwe, ſchtož jeho do Jeruſalema czerjesche. Njeſmědžiſche woni tudž wěſty bycž, ſo woni ſi tymle pucžowanjom jeno wolu teho Kenjeſa dopjelni? So jeho po pucžu proſchachu, ſo tola radscho wróćicž a ſtwoje žiwenje ſchcžedžicž, njemóžesche tule wěſtoſcž ſtſchacž. Won mějesche pſchewiele dowery k Bohu a pſchewiele ponížnoſeže, hacž ſo budžiſche wěril, kſchecžanstwo njemohlo bjes njeho dale wobſtacž. Tež jeho ſmjerč, to bě pola njeho bjes dwěla, by dyrbjalá jeno k temu ſlužicž, Jeſuſowe mjenou pſchekražnicž a jeho kralestwo pſchisporjecž. Tutemu duchej wěry njeſamožachu tež kſchecženjo w Besariji napschecživo ſtejecž; tač njerad hacž ſo woni na pſchego wot Pawoła dželachu: hdž bě to Kenjeſowa wola, dha chyžchu ſo tež do teho podacž.

Nochzyl so ty, luby czitarjo, tež k tajkemu džela-wježelemu „Ja szym hotowy” pschecžishežecž, kaž jo Pawoł mjeſeſche? Nochzyl ty tež dobywacé nad ſwojej woli a woli druhich, kotsiz chzylí eže rad wot teho, ſchtož hy jako Božu woli ſpoſnał, ſaſo wotežahnycz? Luther bě tež w tym prawy naſlednik Pawoła. W khežorowym po-wołanju do Wormſa wón Boži hloſ ſpoſna, duž pola njeho rěkaſche: „Ja szym hotowy!” A wón tam kroble džesche, njedziwawſchi wſcheho wotradžowanja ſwojich pschecželow. My wſchak ſmy w mjeſchich poměrach živi, hacž tuczi Boži mužojo, móžemý paſ tež do podobnych wobſtejnoscžow pschińcž. Tebi móže ſo ſtacž, ſo ſo twoji najblizſchi pschi-wuſni temu wótrje napschecžiwo ſtaja, hy-li ſo roſkudžil, teho Knjeſa dla kajkužkuli roſriſnu, ſznamo strachnu krocžel ſczinicž. Tu potom Jeſužowe ſłowo placži: „Schtož nana abo maczér bōle lubuje dyžli mje, tón njeje mje hódný.” Tak rucze hacž wychſe na hraczkach ſteji, dyrbí kſchecžan ſamóz, tež pschiſluſhne džiwanje na ſwojich pschecželow woprowacž, haj ſzamo ſwjazki luboſcze, jeho ſ druhimi ſjednocžaze, roſtochnyčz a wſchém derjeměnjažym, strachocžiwym pschedſtajenjam druhich napschecžiwo, ſo na Božu woli po-woławſchi, kaž Pawoł ſ roſkudženoſczu rjez: „Ja szym hotowy!”

Rosžohnowaſza ſzena, kotrūž naſch teſt wo-piſuje, ſo tam woſpetuje, hdyž dyrbja ſo tajzy, kif ſo lubo maju, psches ſmjerč dželicž. Njeſteji we wocžomaj tak někotreho mrějazeho pižane: „Schto czinicž, ſo wý plakacze a th-ſhicze moju wutrobu?” Sſylſy horzeje bohoſcze, kif ſo pschi jeho ſmjeronym ložu ronja, ſtuža jeho hishcze hluſhco a czinja jemu wumrjecze hishcze czežſche, hacž wono hizom je. Mél-li jeno potom kóždy tajke wježele „Ja szym hotowy wumrjecz”, kaž Pawoł: — hotowy wumrjecz, dokelž do teho wérju, kif je ſa mnje wumrjet, ſo móžu węčnije živý bycz, a kif chze tych ſwojich junu na pshezo ſjedno-ćicž! Hdyž tajka ſmjernta radoſcz knježi, tam bywa tež ſawoſtajenym lóžo, ſo ſpoſojicž a rječnicž: „Teho Knjeſa wola ſo ſtan!”

Hdyž kſchecžan praji: „Teſo Knjeſa wola ſo ſtan!” dha je to wuſnam wérju, wo kotrejž rěka, ſo je wona to dobycze, kotrāž ſwét je pschewinyla. Deno ſchtož ſo psches Khrystuſa ſe ſwojim Bohom wujedna a ſo nětko zyle na njeho ſwjazanym wě, tón ma tež ſa nadawki ſwojeho ži-wjenja, ſa czerpjenja tuteho čoža, haj ſzamo ſa ſmjerč to wježele ſłowo: „Ja szym hotowy, Knjeſowa wola ſo ſtan!” Wéra, kotrāž naſ na teho Knjeſa wježe, naſ wuſwobodža.

F.

Reformaziski ſwiedžen.

„Džerž, ſchtož maſch, ſo by nichtó twoju krónu nje-wſal!” (Sjew. Jana 3, 11.)

Je naſymski čaſ, hdyž wichory psches kraje howrja. S nimi ſo tež 31. október wróci a naſ na tamny wichor dopomija, kif ſo jumu we Wittenbergu ſapocžawſchi ſamó, ſo ſo kſchecžianska zyrkej we ſwojich ſalladach ſatſchaſy. S Lutheroweho rta wón do naſcheho luda ſadu a je ſa-ſpanzow a ſenje wutroby ſatſchaſy, hacž nochzedža wotucžicž k ſwobodže a ſbožnoſci džecži Božich. Duž bu jich wjele k nowemu žiwenju we wérje ſbudžených a rječazhy ſo roſtoržechu, ſ kotrymž běchu na bamža w Rómje ſwjazani; tela tež mnosy ſpachu dale, ſuježechu knježtwo zuseho člowjeka nad ſwojej duschu a ſej njewérjachu ſamžne

ſwědomnje měčz, ale woſtachu wotrocžy. A hdyž dženſka pohladaſch do naſcheho luda, kelfo ſpanja njewidžiſch niz jeno w podjanskej, ale tež w naſchej evangeliſkej zyrkej! Wichoro ſ Lutheroweje pobožneje dusche, pschińdž ſaſo do naſcheho evangeliſkeho luda, tſchaſ jón, ſo by lud reformazije wotucžil a njeſhubil herbſtwo ſwojich wótzow!

Evangeliſy kſchecžijenjo, daječe ſo k reformaziskemu ſwiedženjej ſaſo ras na to dopomiež:

„Džerž, ſchtož maſch, ſo by nichtó twoju krónu nje-wſal!”

1. We Wormſu ſo 1521 wulka ſhromadžisna ſa zylý kraj wotmě. Tam dyrbjesche ſo Lutherowa wěz, kif běſche psches kroble a pobožne ſpižy wocži zyleho ſwěta na ſo ſzähnyč, roſkudžicž. Pschińdže Luther abo njepſchińdže? Woſmje wróčo, ſchtož je piſał a rěčał? Tak praschesche ſo kóždy. A njebojaſny mnich pschińdže a nicžo wróčo njewſa. Teſo ſwědomnje to njepſchida, temu dyrbjesche poſkluſhny bycz, njemožesche hinaſ, hdyž tež psches to khežorej a bamžej napschecžo ſtupi. Teſo wuſnacze běſche něſcht, wo czimž budža ſej hishcze najdalſche ſplahi po-wiedacž. A ſchto je to dokonjal? Muž, kif je ſ bojoſežu a ſe rženjom najwyschſchu wěroſez pytał, we wulkich wojo-wanjach wo měr pola Boha ſo běžil a psches Jeſom Khrysta na poſkledku we Božy ſwojeho Wótza namakal. Tale wéra je jeho ducha jaſneho a jeho wutrobu ſylnu ſziniila. Boh tón Knjeſ bu jeho ſylny hród.

Reformazija je nam ſwobodnoſez naſcheje wérju a naſcheho ſwědomnja pschinjeſla. O ſo tu tola njeſhubimy! Njeſch podjanski k ſwojemu měſchnikej bězi a ſej wot njeho prijódki pižacž da, ſchto ma wěricž, ſchto ma czinicž; my ſej najwyschſchu ſwobodnoſez rubicz njeſdawamy, ale ſo ſwoje ſwědomnje praſhamy. To paſ ſebi wot naſ nježada po-ſkluſhnoſez napschecžiwo kaſnijam, wot czlowjekow wumyſle-nym, njeje ſpoſojene, hdyž jeno nježelu ſe mſchi džemý, ale je potom hakle ſměrom, hdyž Bože kaſnije ſe wſchej kthutnoſezu wſchudžom a ſtajnje džeržimy; pschetož we ſwo-jim ſwědomnju hloſ ſwojeho Boha ſylnym. A Boh? Dic̄h wjele je, kif do njeho wjazy njevérja. To paſ naſ njeſyli. Sſym protestantojo, to rěka, many ſwoje ſamžne měnjenje. Naſcha wéra je naſch kif. Njeſch ju wſchitzy ſazpiwaju, my ſebi ju khowamy, wěru do Boha, kif chze, ſo k njemu pschilhadžam, a ſo k njemu woſam, ale kif njecha, ſo ſo čjrjoda ſwiatyh mjes Boha a czlowjeka ſtaji, ſe kotrymž ma ſo czlowjek modlicž; wéra do Jeſom Khrysta, wo kotrymž džeržimy, ſo psches jeho hnadi wodacze hréchow doſtawamy a niž psches hréchneho czlowjeka; wéra do ſwiateho Ducha, kif duje a ſchumi, hdyž wón chze a niž hdyž to bamž w Rómje kaſa. We ſwojim ſwědomnju ſo na Boha ſwjazani a we ſwojej wérje k Bohu czechnjeni ſazjuwamy. Duž, evangeliſki ludo, džerž ſwoje ſwědomnje a ſwoju wérju, ſo by nichtó twoju krónu nje-wſal!

2. Wartburg tamny hród rěka, na kotrymž je naſch Luther po tamnych dnjach we Wormſu bydlil. Teſo ſwěrny a mudry kurwjerch da jeho tam pschinjeſcz, dokelž khežor a bamž jeho ſkónzowacž hrožejſtaj. Ale Luther pilnje a kroble wojoſasche; njemožesche ſe rtom, czinjeſche to ſ pjerom. Tam horſach wón nowy testament do maczérneje rěcze pschelozowasche, a poſdžischo zylu bibliju.

Tak doſta naſch lud ſwoju bibliju, Bože ſłowo w maczérnej rěczi. Podjanská zyrkej njecha, ſo biblija, tónle rjany Boži dar, do rukow katholſkich wérjazych pschińdže. My paſ ju roſſcherjamy a czitam, dokelž

Jeſuſ w njej praji: „Wobhończe ſo w piſmje!” Szwjate piſmo ſo dženſa jara ſazpiwa, dokelž měnja, ſo jeno ludowe bajki we njej ſteja. Nam paſt wofanjr kniha wſchitkich knihow, dokelž w njej teho namakam, kif je nam wot Boha poſklaný a fotrehož ſłowa ženie njeſanú. Bože ſłowo nam naſchego Boha a naſ naſchemu Bohu bliſko poſchinjeſe. O ſo nětk Bože ſłowo jeno njeczitam, a nje-þlyſchim, ale tež po nim a w nim živi ſmy! Nowy duch dyrbí do naſ poſchinjeſe. Nowi człowjekojo, kif je Bohu ſpodobaju, dyrbimy poſches njo bycz. Evangelijy reſam, to rěka, ſmy ludžo, kif w evangeliu, w Božim ſłowie živi ſu a ſteja, mjes tym ſo druhý wonkach ſteja. Reformazija je jo nam poſchinjeſla. Duž džerž, ſchtož maſch, ſo by nichotó twoju krónu njeſwaſl!

3. Wittenberg bu Lutherowa domiſna. Tu je wón 95 theſow na zyrkwiſſe durje poſhibil, tu je živý był a ſkutkowaſ. We Wittenbergu je ſo woženil, tu je ſa ſwoj lud dželał, doniz njeje Bóh tón knies jemu prajil: Wono je doſcz! Wjeſely je we wſchitkich prozach a ſtaroſezach był, a hacž runjež wichory dybz a dybz na njeho a jeho ſkutk poſchinidzechu, njeje tola ſadwělowaſ. Jemu bě wěſte: Szwét njeſluſcha bamzej, ale Khrystuſej. Tehodla: „To ſłowo dyrbja woſtajic.”

Poſches reformaziju porjadu žiwjenja, fotrež je Bóh tón knies dał, ſaſo k čeſezi poſchinidzechu a ſtej ſtrowe myſlenje a ſaczuwanje ſaſo ſwoje dobre prawo doſtałej. W podjanskej zyrkwi jako najwyſchſche khwala, hdyz ſo człowjek njevoženi a ſa klóſchtrſkimi murjemi ſwoje žiwjenje Bohu ſwjeſci. Nam paſt je mandželſtwo něſhto ſwjate, wot Boha poſchikane, a kózde čeſzne dželo wonkach w žiwjenju ſwjeſzishe, hacž ſtajne modlenje w klóſchtrach. Podjanska zyrkej prawo žada, ſakſacž abo dowolicž, ſchtož wědomoſce namakaſa a wueža, a ſo boji, ſo wědomoſce a roſjaſnjenje do luda poſchinidze. My chzemý ſwét ſesnacž, kafkif je woprawdze wot Boha ſtworjeny, chzemý wot pucžow wuknjeſe, po kózch je Bóh tón knies w ſtawisnach khoodžil, a wſchitz dyrbja ſo dobreho a rjanego ſwieſelicž, ſchtož je człowiſki duch wunamaſaſ. Podjansky Rom wysche wózneho kraja a bamža wysche khezora ſtajeja. My ſ zylę wutrobu na wóznym kraju a khezoru wiſam. My chzemý jako człowjekojo kſcheczijenjo a jako kſcheczijenjo człowjekojo bycz. „Wſchitko je washe, wy paſt ſeje Khrystuſowi”, je japoſchtol prajil. Jeſuſa ſameho ſwojego miſchtra mjenujemy. Tehodla ſmy tež dobreje myſle, njech tež njepſcheczel wabi a hroſy. Muž prawy ſa naſ wojuje, Bóh jeho k bitwje wabi.

Worms, Wartburg a Wittenberg, tſi ſwjate měſtna. Wulke dopomjenja wot tam k nam ręča. Nam je do- wěrjene wulke reformaziske herbſtwo. Se žohnowanjom bu tole herbſtwo evangeliſkim ludam. Duž jo hladajeſe! Džerž, ſchtož maſch, ſo by nichotó twoju krónu njeſwaſl!

K. w H.-je.

Szwedczenja wěry ſe ſtarych čaſow kſcheczijanskeje zyrkwiſe.

(Po ſtarych žórkach podate wot M. w M.)

5. Auguſtinowe wuſnacze.

Szwjaty Augustin, poſches wjele ſtow lét ſhvěza kſcheczijanskeje zyrkwiſe, ſyn pohanského nana a kſcheczijanskeje maczerje, je wo ſwojim wobročenju wot pohanského žiwjenja połnych lóſchtorw ke kſcheczijanstwu ſam wuſnacze w knihach, kif ſo „wuſnacza”

mjenuja, wotpołožiſ. W nich piſche tole (poſched Božim wobliczom): Ža chzu čaſ ſwojego hroſneho žiwjenja, jako duchu czelnje wopanzach, hiſhce ſas we wopomnijeczu ſbudzicž — niž ſnano, dokelž měl nad tym ſpodobanje, ale ſo bych ſpodobanje nad tobu měl, moj Božo! W młodoczni moja ſrej žolmjeſche, ſwoju horzotu w heſtich ſradowanjach haſhnež, ja ſo derje czujach w džiwim czérjenju poſheměnjaſeho czmoweho lóſchtorwania. A moje czeklo ſhori, ja poſched twojimaſ wožomaj (Božo) ſo ſkaſych, ſebi paſ ſo lubjach, a pytach ſo człowjekam lubicž. — Moj nan ſo wo to njeſtarashe, kaf tebi wotroſezech, a hacž czistoſež wobſhowach, jeno ſo buch ſrězniwý.

Ale w mojeje maczerje (Moniki) wutrobie běſche ty hižom ſwój templ ſapocžal a ſalož ſwojeje ſwiatnizy połožiſ. — Ža hiſhce derje wěm, kaf mje wona potajne w hóřkim ſudženju ſarczeſche, niž njebožiwoſež hnacž, poſchede wſchém niž žaneho druhoho mandželſtwo ſamacž. Tola tajke napominanje ſo mi žonjoze bajki ſdachu, czemuž poſluchacž by pod mojej doſtojnoscžu bylo.

Studije mje we wěſtej myſli ſajimowachu, woſebje hdyz ſo wo prawiſniſke wužudzenja jednashe, w kózch mōžach ſo poſkaſacž. Hižom ſo na rěčniſkej wuczeſni wuſnamjenjach, we wjeſelu ſo paſech a na hordoczji poſchibjerach.

Moja wěrjaza macž wo minje płaſtashe — boſniſcho, hacž macž poſchi rowje ſwojego ſyna płačze. Poſchetož poſches wěru a Duch, fotrehož běſche jej ty (Božo) dał, widzeſche, ſo ſym ja morwý; ale ty, knieže, ſy ju wužlyſchal. Woſmolwjenje ty mojej maczeri poſches ſwojego měſchniko, jeneho biffopa, da. Tuteho moja macž, kaž běſche ſwucžena, hdyz myſleſche ſo je khmanu woſobu namakaſa, poſchecſche, ſo by moje roſrěčenje ſa hóřneho měl. Wón dyrbjeſche mje mojeho bkluda dowjeſcz, wot ſteho wottorhnyč a k dobremu wjescz. Wón paſt jej džesche, ſo ja hiſhce ſ roſwucženjom poſheměnicž njeſkym. Tola tež ſ tím ſo moja macž ſpo koſicž nječashe, wona jeho nutriſcho poſchecſche, ſo ſyly běžachu, ſo by mje tola chył widzeſcz a ſo minu poręczecž. Duž wón po ſdacžu mjerſozu ſawoła: „Woſtaj mje na poſoj: tak wěrnje hacž ſy živo, ſyn telko ſyloſow niemóže ſo ſhubicž.” Tuto ſłowo ju tak hluboko ſapſchimy, ſo ſo jej ſdashe — wona je mi to husto poſjedała — kaž budžiſche jej ſ njeſjeſ poſchichlo.

Po něčim mi ſwitacž počza, ſo my — poſchekabi, poſches kruke dopoſkaſanje wěroſcež dozpicž — ſo mam ſi autoritáče (wýhoſceſi) tych ſwiatych knihow poſežiſhnyč. A to mi runje piſmo tak čeſezechódne činjeſche a najſwjeſzishe wěrny doſtojne, ſo je wſchitkym poſchitupne, hdyz tež wono ſwoje wýſkope poſajnſtwo jeno hluſchemu ſroſymjenju wotkrywa. — Najčežſcha bu mi wutroba, hdyz ſ boſoſzem wopomnich, kafki doſhi čaſ ſe ſaschoſ wot teho, ſo ſ 19 lětami počza ſi naſwalnoſež wěroſcež pytacž. Tehdy chzyc, hdz bych ju namakaſ był, zylu poſdnu nadžiju ſničzomnych žadoſceſow, wſchě te ſničzomne kže woſtajicž — a nětk? Nětk w 30. lěcze ſtejo hiſhce na tím ſamym njerjedze wízach.

Tak žadoſceſiwý ſa ſwiatym piſmami twojego Duchu poſchimyč, poſchede wſchém po japoſchtola Pawołom. Tak, kaž wón piſche (Rom. 7, 18), tež we minu dwoja wola napshecziwo ſebi wojo-washe, ſtara a nowa, czelnna a duchowna, a wonej w běženju moju duchu roſtorhaſtej.

Tak džech do ſahrody, a Alippius (moj poſcheczel) ſa minu džesche. Ža paſt ſo pod figowz čiſných a ſyloſam dach ſo ronicž. A ja džach: „Ach knieže, kaf doſhi, kaf doſhi chzeſch ſo hněwacž? Njeſpominaj wſchak naſchich předadſchich ſloſczow! O knieže, czehodla nječiniſch w tejle hodžinje mojej hanibje kónz?” Tak rjeknich, a moja wutroba ſo kaž ſe ſpinkom hromadučehnjeſche. A hlej, ſe ſužodneho doma džeczązny hluž ſožlyſchach, kif kaž ſpěwajo ſaſo a ſaſo džesche: „Wſmi a cžitaj” — „wſmi a cžitaj.” Duž płačz naſad ſežiſce ſtazech — džeczowé ſłowo jako hójsku poſchikafnju

sroshymich, hnydom ſwiate piſmo wotewrich a preni ſtam, na kotrejž bych trjechil, czitac̄. Za liſty japoſchtoſkowe wſawſhi wotewrich a mjeſczo wotidželenje czitach, na kotrej mojej woczi padžeschtet (Rom. 13, 3): „Khodžmy pōzciwje jako wodnjo, niz we wobžranſtwje a wopilſtwje, niz w komorach a njepōzciwosczi, niz we ſwarjenju a ſawiſci, ale wobleczcze ſo teho Knjesa ſesom Chrysta, a pytajcze czelo tak, ſo ſamopaschnie njebudze.“ Za dale czitac̄ njechach, wono tež trjeba njebesche. Kaž ſwetla wěſtoscž běſche pſchi tychle ſlowach do wutroby czahnylo, a wſchitke czemne dwěle běchu na ſtronu. Mój džechmoj duž k maczeri, jej wſchitko ſjewic̄, a wona ſo ſwjeſeli. Taſko jej pak powjedachmoj, kaſ běſche pſchischi, duž ſawyſka a teho Knjesa khwalesche.

Ale ſ wotkal pſchindže po wſchech tych doſhich lětach moja ſwobodna wola, ſo móžach ſwoju ſchiju ſhilic̄ pod twoj ſahodny pſchah a ſwojej ramjeni pod twoje lohke brémjo, ſesom Chrysteje, mój Šbóžniko a Wumozniko? Kaſ lohko a radoſtnje bu mi nahle, ſlôdkich wjeſelow ſweta parowac̄, pſched kotrejž ſhubjenjom běch ſ bojoſcu ſo traſchil, te něk ſ wjeſeloscžu prec̄ podach. — Ty ſy je wumjetal a ſy ſam ſastupil.

Mój buchmoj wulſchzenaj, a khětsje wot naju wſcha čzwila ſańdženeho ſiwienna twochny. W tamnych dnjach ſo teje ſbóžnoſcze naſyčcic̄ njemóžach, ſe ſpodiwanjom ſhadowac̄ k twojej radze nad ſbožom czlowiectwa. Kaſ moja duscha rjeſeſte, w najhlubſchim hnuta, hdyž pſalmu a khěrliſte ſ luboſnymi ſynkami pſches twoj Boži dom klinečachu! Šynki ſo mi do wucha žolmjačhu; wěroſeſ mi do wutroby lijachu, a Boža luboſcž móznie ſo žolmjo ſběhaſche.

W Ostia moja macz ſkori. Tehdh rjekn: „Gene ſy mi ſo nadžiaka a teho dla ſo ſiwienna twjerđe džeržala: tebie kſhesčijana wiđec̄, předy hac̄ dyrbjała prec̄. Někto je jo Bóh pſches měru ſpožec̄, ja tebie wýžolo nad ſbožom ſemje jako jeho wotrocžka wiđzu, — ſchto tu hiſheče chzu? W 55. lěze ſwojeho ſiwienna — ja běch 33 lět starý — ſo pobožna, czista duscha wot czela dželesche. Pſchi jejnym ſmjeronym ložu mějeſte wotsje žaloſeſenje, ſkorženje a plakanie wotmjeſknyc̄, to my wſchitzh czujachmy. Skoržic̄ móžesč, hdyž ſmjerč ſ czwilemi ſastupi abo ſiwienna do czista haſnje. Ale wona běſche bjes bohoſčow wuſla, a jejne ſiwienna njebesche haſlo. Tajka czista, tajka ſprawna běſche we wěrje byla — kaſ ſmeli dwělowac̄, ſo je živa!

Czechodla ſo dyrbjal rudžic̄?

Taſko Salzburgszy Emigrantojo, kotsiž wěry dla ſwoj wótzny kraj wopuſtečežichu, na ſwojim czahu pſches Schwabſku pſchindžechu, buchu woni prascheni, hac̄ jím to njeje čežko bylo, domiſnu a pſchecželſtwo wopuſtečež. Woní na to ſ tyni wotmolwic̄u, ſo ſanjeſeſch:

Czechodla ſo dyrbjal rudžic̄?
Wſchak ja ſam Chrysta mam,
Schto chze mje ſlē ſudžic̄?
Schto mi móže njebjo rubic̄?
Boži ſsyn njeda ždyn
Wěrnemu ſo ſhubic̄.

A jako běchu tole wuſpěvali, jedhn ſ jich ſrjedžiſných džesche: „My ſo nad ničim bôle njerudžimy, hac̄ ſo ſy mi tak doſho ſudac̄ mohli a wěroſeſ předy njewuſnachmy, ale ſo czlowieſow bojachmy.“

F.

Wěruwuſnac̄e

reformirſkich w Franzowskej bu 1559 krajej Franzej II. ſ pſchi-piſmom pſchepodaté, w kotrejž mjes druhim rěka: Nejſpodoba ſo Wøſchej Maſteſoſci, naſhemu hloſu wucho naſhilič, o dha ſlyſheče tola hloſ Božeho ſsyna, kotrej drje je Wam móz ſpožec̄ nad naſhim ſwójſtowm, nad naſhim czělom a ſiwiennom, ale ſiž tež wot Waſ ſada, ſo móz nad naſhim ſwědomnjom, nad naſhimi duschemi, kotrej je wón ſebi ſe ſwojej drohei ſrwju wukupil, jem u pſchewostajena wostanje.

F.

Dowěra k Bohu.

Duchowny Flattich, ſiž we ſwojim czahu we Würtembergſkej ſlutkowaſche, je tam hiſheče dženſa njefapomnith muž. A to ſ poňnym prawom; pſchetož wón běſche muž poňny wěry a luboſcze, ſiž je wjèle dokonjal a naſhonil, tež wulku drohotu. W tutej drohoſe, hdyž by na jeho hliđo pſchego jara mało pſchischi, mějeſte wón tola hiſheče neſchtu ſbytkne ſa khudſchich a hubjenſchich dyžli wón ſam běſche.

Ras na ranje jeho dorofeſzena džowka pſched njeho ſtupi a rjekn: „Luby nano, ſaſo ſteji wjèle džecži pſched naſhimi durjemi, kotrej wo khleb proſcha. My pak ſami nicžo wjazh nimamy. Dyrbju jim tola neſchtu dac̄?“

„Kaſ, moje džecžo,“ nan ſrudnje wotmolwi, „nimasch woprawdze nicžo wjazh?“

„Taſ wjèle kaſ nicžo“, džowka ſnapſchecži, „ſbytk wczera hžom načzateho khleba a jeniečku zylu poſkrutu, to je wſcho.“

„Ale moja džowka,“ Flattich ſwarjeſche, „kaſ dha móžesč ty prajic̄, ſo tu nicžo wjazh njeje, hdyž maſch tola hiſheče doſč ſa te hłodne džecži pſched durjemi? Dawaj jeno taſ doſho hac̄ hiſheče neſchtu maſch, a potom daj ſo Bohu dale ſa naſ ſtarac̄.“

Džowka, ſiž runje taſ rada dawaſche kaſ jejny nán, džesche a wotkrawaſche tym khudym džecžom jenu wokoleńzu po druhej. Ale pſchi kózdej wokoleńz, ſo kotrejž bu tola poſkruta pſchego mjeñicha, jej ta myžl pſchindže: Schto dha budže něk ſ naſ? Š wotkal ſmeju ſa lubeho nana kufcžic̄ khleba? Žito tu tež žane wjazh njeje. Š wotkal dyrbi je nan brac̄?

Tutbn pak mjes tym zyle ſmerom we ſwojej ſtwe ſedžo na ſwojim předowanju ſa pſchichodnu njedželu džekasche. Duž ſo wo jeho durje ſaklepa a bohata burowka ſ jeho woſhadu ſastupi. „Knjess duchowny“, taſ wona pocža, „ja ſy widžala, ſo pſched wasche durje wſchědne wjèle proscherjow pſchikhadža a ſo hózdy neſchtu doſtava. Duž ſebi myžlach, ſo budže drje wasche žito borty dobrane. Pſched neſchtu czazom ſy mje tehodla ſwojemu mandželskemu radžila, ſo by neſchtu kózow žita na ſubi ſa waſ do boka ſtajſ. To je wón tež rad čzinil. Budže ſi tehodla wasche žito wſchě, dha jeno ſ nam poſcželče, a hdyž tež to hiſheče dožahac̄ njedyrbjalo, dha hiſheče wjazh doſtanjec̄. Su-li pſchichodne žne lepſche, móžecž mi jo ſaſo dac̄, ſchtož ſmeječe ſbytkne.“

Tole bě dobra powjescž ſa fararja. Wón ſ džakom po ſtice ſižto požla, a tožamo hac̄ do pſchichodnych žnjow dožahasche.

„Pomhaj Bóh“ njeje jenož pola knjefow duchownych, ale tež we wſchech pſcheda wárnjach „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtac̄. Na ſchitworej lěta placži wón 40 pj., jenotliwe czizla ſo ſa 4 pj. pſchedawaju.